

20.5.2014

LANU 817/2014

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: Lausuntopyyntö OKM059:00/2012 (OKM/81(040/2012))

LAUSUNTO VARHAISKASVATUSTA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN UUDISTAMISTYÖRYHMÄN ESITYKSISTÄ

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Järvenpään kaupungilta lausuntoa varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön uudistamistyöryhmän esityksistä.

Pyydettyinä lausuntonaan Järvenpään kaupunki esittää seuraavaa:

Yleistä

Varhaiskasvatuksen tavoitteissa on huomioitu kattavasti hoidon, kasvatuksen ja oppimisen kokonaisuus. Erityisen tärkeää on todeta lapsen mahdollisuus osallistua ja saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin.

10 § Varhaiskasvatuksen monialainen yhteistyö

Pykälässä todetaan monialainen toiminnallinen lasten ja lapsiperheiden palvelukokonaisuus ja todetaan yhteistyön tarve. Tavoitteen saavuttamista tukee parhaiten, jos kaikki lasten ja perheiden palvelut organisoidaan samalle hallinnonalalle esim. Lasten ja nuorten palvelualueeksi, johon kuuluisivat varhaiskasvatus, perusopetus, pienten lasten palvelut ja perhesosiaalityö.

16, 17 ja 18 § Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki, tehostettu ja erityinen tuki

Lapsen kehityksen ja oppimisen tuen kolmiportaisuudesta säätäminen kuten perusopetuslaissa yhdenmukaistaa tukimenetelmät ja turvaa lapsen tuen tarpeen jatkumon siirryttäessä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja peruskouluun.

5. luku, varhaiskasvatuksen suunnittelu ja arviointi

Luvussa on määritelty, että valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti laaditaan paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma ja sen lisäksi lapsen varhaiskasvatussuunnitelma. Tämä selventää nykyisiä erilaisia käytäntöjä ja asettaa lapsen suunnittelun keskiöön.

2.3. Työryhmän näkemyksiä ohjausjärjestelmästä ja yksityisen varhaiskasvatuksen järjestämisestä

Varhaiskasvatusta koskevista tehtävistä tulee jatkossakin huolehtia kunnan määräämä monijäseninen toimielin.

22.4.2014

LANU 817/2014

Muutosehdotukset perusteluineen

1 § Soveltamisala

Pykälään lisätään lause:

Kunta voi myös järjestää varhaiskasvatuksen kerhotoimintaa tai muuta avointa varhaiskasvatus-toimintaa.

Perustelu: Tämä lisäys tarvitaan, jotta osa-aikaista varhaiskasvatustoimintaa (§ 12) voidaan toteuttaa perhekeskuksissa, jotka järjestävät esim. kerhotoimintaa ja avointa varhaiskasvatustoimintaa. Toiminasta vastaavalla henkilöstöllä tulee olla riittävä pedagoginen osaaminen.

11 § Oikeus varhaiskasvatukseen

Kokopäivähoito-oikeuden määrittelyä esitetään muutettavan:

Lapsella on oikeus kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen lapsen huoltajien työssäkäynnin, opiskelun tai sairauden takia, tai lapsen kehityksen ja tuen tarpeen takia.

Nykyistä ns. subjektiivista oikeutta päivähoitoon tulisi rajata niin, että oikeus olisi osa-aikaiseen hoitoon silloin, jos lapsen vanhemmista toinen on kotona eikä lapsi vanhemman työn, opiskelun tai sairauden vuoksi tarvitse kokopäivähoitoa.

Perustelu: Lapsen oikeuksien näkökulmasta lapsen varhaisessa hoivassa, kasvatuksessa ja opetuksessa on keskeistä vanhempien ensisijaisen kasvatusvastuun kunnioittaminen ja sen tukeminen. Lapsiasiavaltuutettu Maria Kaisa Aulan 20.12.2013 lausuman mukaan "Vanhemmat ovat lapsen ensisijaisia kasvattajia ja kotikasvatus antaa lapselle tärkeimmät elämän eväät".

Niillä lapsilla, joilla ei ole oikeutta kokopäiväisen varhaiskasvatukseen on oikeus 12 §:ssä ehdotettuun osa-aikaiseen varhaiskasvatukseen.

12§ Osa-aikainen oikeus varhaiskasvatukseen

Esitetään lisättäväksi lakiin:

Lapsella on oikeus osa-aikaiseen hoitoon silloin, jos lapsen vanhemmista toinen on kotona eikä lapsi vanhemman työn, opiskelun tai sairauden tai lapsen oman kehityksen tai tuen tarpeen vuoksi tarvitse kokopäivähoitoa. Osa-aikaista hoitoa toteutetaan esim. perhekeskuksissa, joissa lapsilla on mahdollisuus osallistua kerhotoimintaan ja avoimeen varhaiskasvatustoimintaan sekä huoltajilla tilaisuus saada tarvittaessa ammatillista ohjausta ja neuvontaa sekä tukea vanhemmuudessa ja lapsen kasvussa ja oppimisessa.

Perustelu: Lapsilla, joilla ei ole subjektiivista kokopäivähoito-oikeutta, joka on määritelty 11 §:ssä on kuitenkin mahdollisuus osallistua julkisen varhaiskasvatuksen osa-aikaisiin toimintamuotoihin tarpeen mukaan ja mahdollisuus saada tarvittaessa myös tukea.

21 § Hakeminen

Toinen momentti

Lakiehdotuksessa on ehdotettu, että toiseen kuntaan muuttavien "on haettava niin paikkaa niin pian kuin mahdollista, kuitenkin viimeistään kaksi viikkoa ennen kuin lapsi tarvitsee paikan muu-
tosta toiseen kuntaa". Aika ehdotetaan muutettavaksi "viimeistään kaksi kuukautta ennen kuin lapsi tarvitsee paikan muutosta toiseen kuntaan".

22.4.2014

LANU 817/2014

Perustelu: Lakiehdotukseen kirjattu kahden viikon määräaika ei ole aina mahdollista kunnissa, jonne muuttaminen on voimakasta.

35 § Päiväkodin henkilöstön mitoitus

Poistetaan kokonaan pykälän kolmas momentti, jossa on määritetty, että päiväkodin ryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolme hoito-, kasvatus- ja opetustehtävissä olevaa henkilöä vastaava lapsimäärä.

Perustelu: Pykälän 2 momentissa määritellään, että päiväkodissa tulee hoito-, kasvatus- ja opetustehtävissä olla vähintään yksi tämän lain 27–29 §:n mukaiset kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö enintään seitsemää kolme vuotta täyttäneitä tai enintään neljää alle kolmivuotiaista lasta kohden. Em. suhdelukujen määrittely ohjaa riittävällä tavalla henkilöstön ja lasten määrää eikä kolmatta momenttia tarvita.

Jo nyt lasten vanhemmat varaavat lasten hoitopäivien määrät kuukausittain omien työvuorojen tai opiskelun mukaisesti lapsella voi olla esim. keskimäärin 10 hoitopäivää kuukaudessa tai esim. 3 hoitopäivää viikossa vanhempien sovitellessa työvuorojaan. Mikäli kategorisesti toimitaan kolmannen momentin mukaisesti aiheuttaa se myös tuntuja investointi- ja henkilöstömenolisäyksiä, joiden kustannusvaikutuksia kunnille ei ole laskettu.

Järvenpäässä 8/2012 läsnäolotilastojen mukaan kunnallisessa päivähoidossa oli yht. 1627 lasta, toimintakauden lopussa 5/2013 hoidossa oli 1773 lasta. Lasten määrän lisäys yht. 146 lasta. Jos ryhmäkokokatto hyväksytään laissa, pitäisi kuntien ennakoida uusien päivähoitopaikkojen lisätarve toimintakauden aikana, mikä on mahdotonta. KUUMA- kuntien (9 kuntaa) lasten ja henkilöstön v 2013 läsnäoloprosenttiselvityksen mukaan jokaisena kuukautena henkilöstön läsnäoloprosentti on suurempi kuin lasten läsnäoloprosentti. Tämä kertoo sen, että nykyisen henkilöstön ja lasten suhdelukujen määrittely toimii hyvin.

Mikäli ryhmäkoolle määritellään "katto" se voitaisiin tehdä siten, että lasketaan ryhmille maksimihoitopäivien määrä kuukausittain: yli 3.v lasten ryhmälle 21 hoitopäivää x 21 lasta = 441 hoitopäivää/kk, 1–2 v lasten ryhmälle 21 hoitopäivää x 12 lasta = 252 hoitopäivää/kk. Tämä malli huomioisi osa-aikaiset ja osaviikkoiset lapset.

Ympärivuorokautiselle päivähoidolle (24 tuntia/vrk) tulee määritellä oma mitoitus: 1 kasvattaja: 6 yli 3.v lapsi, 1 kasvattaja: 3 alle 3.v lapsi.

Perustelu: Jo yksi lapsi yöhoidossa työllistää yhden hoitajan. Lapsia voi olla hoidossa myös niin paljon, että yövuoroon tarvitaan useampia hoitajia. Lapset, jotka ovat olleet yön päiväkodissa, ovat usein hoidossa myös seuraavan päivän. Vuorohoidossa on myös lapsia, joiden hoidon tarve on useita vuorokausia yhtäjaksoisesti huoltajien työn luonteen takia (esim. laivalla työskentelevän yksinhuoltajan tai lentäjän/lentoemännän lapsi). Vuorohoidossa olevien lasten hoitoajat ovat pääsääntöisesti pitkiä ja hyvin epäsäännöllisiä koska vuorohoidon tarve painottuu kaupan- sekä ravintola-alalla työskentelevien yksinhuoltajien lapsille. Päiväpäiväkodit ovat avoinna n 60 tuntia/ viikko (klo 6–18), ympärivuorokautinen vuoropäiväkoti on avoinna 168 tuntia/viikko.

Järvenpään kaupunki
Lasten ja nuorten palvelualue

Marju Taurula
palvelualuejohtaja

Reino Taurovaara
varhaiskasvatusjohtaja